

Staar – Cataract

Oogheelkunde

Beter voor elkaar

Algemeen

Door middel van deze folder wil het Ikazia Ziekenhuis u informeren over staar en de behandeling hiervan. Lees deze informatie goed.

Wat is staar (cataract) ?

Voorin het oog, vlak achter de pupil, zit de heldere en doorzichtige ooglens. Als we ouder worden, wordt deze lens minder helder. Dit troebel worden van de ooglens wordt 'staar' of 'cataract' genoemd. Iedereen die ouder wordt, krijgt daarmee te maken.

Verschijnselen

Cataract ontwikkelt zich gewoonlijk heel langzaam. Het belangrijkste verschijnsel van cataract is dat u wazig gaat zien, de kleuren grauwer worden of dat u last gaat krijgen van verstrooiing van lichtbronnen. Door het ontstaan van cataract kan ook de brilsterkte in korte tijd veranderen. Als de troebelingen van de lens verder toenemen, heeft aanpassen van de brilsterkte geen zin meer. Een bezoek aan de oogarts is dan nodig.

Wie nog goed genoeg ziet om zonder problemen dagelijkse werkzaamheden, hobby's en taken zoals autorijden te kunnen uitoefenen (en voldoet aan de eisen voor een rijbewijs), hoeft zich (nog) niet te laten behandelen. Het is echter wel realistisch om rekening te houden met een cataractoperatie in de toekomst.

Cataract wordt nooit minder; het gezichtsvermogen gaat langzaam maar zeker toch achteruit. Zodra het cataract te hinderlijk wordt, kan uw gezichtsvermogen weer worden verbeterd door middel van een cataractoperatie.

Vooronderzoek

Er wordt in het algemeen geprobeerd patiënten na een cataractoperatie zo weinig mogelijk afhankelijk te laten zijn van brillen. Vóór de operatie wordt er daarom een lensmeting gedaan. Meestal zal er in ieder geval een leesbril nodig blijven. De oogarts kan echter nooit 100% garanderen dat het oog altijd, zelfs na een perfect uitgevoerde operatie, zonder bril scherp zal kunnen zien. Dit betreft met name de patiënten die voor de operatie een bril

hadden met hoge en/of cilindrische afwijkingen. In sommige situaties kan er in overleg juist voor worden gekozen dat u na de operatie goed kunt lezen zonder bril. Maar dan is er voor veraf wel weer een bril nodig. De keuze hiervoor hangt onder andere af van uw brilsterkte vóór de operatie en van uw leesgewoonten.

De lensmeting wordt, als dat mogelijk is, direct na het consult bij de oogarts uitgevoerd. Als dit niet mogelijk is of als er contactlenzen worden gedragen, moet er een nieuwe afspraak worden gemaakt om de meting op een andere dag te doen. Bij gebruik van contactlenzen moeten deze van tevoren uitgedaan worden.

Voor een betrouwbare meting moeten:

- zachte contactlenzen minimaal 2 weken uit te zijn;
- harde contactlenzen (en multifocale/half-harde contactlenzen) minimaal 4 weken uit te zijn.

Behandeling

Er bestaan geen medicijnen of laserbehandeling om cataract te voorkómen of geheel te verwijderen. Opereren is de enige manier om echt iets te doen aan cataract. Bij de operatie verwijdert de oogarts uw eigen troebele lens en vervangt deze door een helder kunststof implant–lensje. De oogarts opereert maar één oog per operatie. Gemiddeld verblijven patiënten ongeveer 3 uur in het ziekenhuis.

Verdoving:

De operatie vindt vrijwel altijd plaats in dagbehandeling onder plaatselijke verdoving in de vorm van druppels of een prik. Een enkele patiënt krijgt een narcose. In alle gevallen is de operatie pijnloos, maar een drukkend gevoel is normaal.

Instructies:

Vóór de operatie moeten sieraden af en ook oogmake–up moet verwijderd te worden. Neemt u ook uw mobiele telefoon niet mee naar de operatiekamer.

Speciale implantlenzen

Er zijn de laatste jaren speciale implantlenzen ontwikkeld met het doel mensen na de cataractoperatie nog minder afhankelijk te laten zijn van een bril.

Hieronder vallen de zogenaamde Torische kunstlenzen, die als doel hebben de cilindersterkte van een eventuele bril na de operatie te verminderen of zelfs geheel weg te werken. Ook is het mogelijk lenzen te implanteren waarmee mensen zowel veraf als dichtbij goed kunnen zien. Hierdoor zijn mensen niet alleen voor het veraf zien, maar ook voor het dichtbij zien minder afhankelijk van een bril.

Deze speciale implantlenzen kunnen niet bij iedereen worden gebruikt. Deze lenzen kunnen soms specifieke bijwerkingen hebben (ringen rond lichtbronnen, lichtschitteringen); bovendien zal in sommige omstandigheden tóch nog een leesbril nodig zijn. Omdat deze speciale lenzen niet onder de normale verzekerde zorg vallen wordt er een bijbetaling voor gevraagd.

Als u interesse heeft in speciale implant-lenzen en geen bezwaar heeft tegen een eventuele bijbetaling, vraag dan uw oogarts naar de kosten en de mogelijkheden. Vooralsnog zijn deze lenzen alleen beschikbaar in het Maasstad Ziekenhuis. De oogartsen van het Ikazia Ziekenhuis en Spijkenisse Medisch Centrum kunnen een verwijsbrief schrijven om voor u een intakegesprek in het Maastad Ziekenhuis te regelen. Daar zal het verdere beleid met u besproken worden.

Druppelinstructie

U begint twee dagen vóór de operatie tweemaal daags te druppelen met zowel Yellox als Dexamethason in het te opereren oog. U dient deze beide druppels gedurende drie weken na de operatie door te gebruiken.

Hoe u het beste kunt druppelen kunt u zien in de instructie op de laatste pagina.

Als het **tweede oog** wordt geopereerd, begin dan met nieuwe, ongeopende flesjes, en gebruik absoluut niet de flesjes die u al voor het 1e oog heeft gebruikt. Dit om infecties te voorkomen.

Patiënten die vóór de operatie al druppelden met oogdruk-verlagende oogdruppels moeten hiermee door gaan na de operatie, tenzij u anders geadviseerd is door uw oogarts.

Na de operatie/leefregels

Na de operatie krijgt u ter bescherming een oogdop op het geopereerde oog. De dag na de operatie mag u 's ochtends na het opstaan zelf de oogdop verwijderen en de huid rondom het oog schoonmaken. Past u op dat u niet hard in het oog wrijft.

Het kan voorkomen dat het wit van het oog bloeddoorlopen is of dat het zicht met het geopereerde oog nog wat wazig is.

U wordt de ochtend na de operatie gebeld door de doktersassistent van de polikliniek. Mocht u zich ergens zorgen over maken, dan kunt u dit bespreken. Als bescherming voor het oog moet u de eerste week overdag uw (zonne-) bril zoveel mogelijk dragen. Voor de nacht gebruikt u de plastic oogdop, zónder gaasje. Deze moet u de eerste week elke avond voor het oog plakken met de witte tape.

U kunt gewoon bukken, tillen, scheren, douchen en haarwassen, zolang u maar niet hard in het geopereerde oog wrijft. Eventueel zachtjes deppen is wel toegestaan.

Oog make-up mag **na** de eerste week weer worden gebruikt. Zwemmen wordt de eerste **twee** weken afgeraden.

Ook het dragen van contactlenzen is niet wenselijk in de eerste 2 weken na de operatie.

U komt na 3 weken weer ter controle op de polikliniek. Hierna is verdere controle niet meer nodig, tenzij u andere oogaandoeningen of problemen heeft, of uw andere oog nog geopereerd moet worden. Het wordt aangeraden om tot 6 weken na de (laatste) oogoperatie te wachten alvorens de bril aan te passen.

Risico's van een cataractoperatie

In het algemeen is het risico op complicaties tijdens en na een cataractoperatie klein. Een bloeding of infectie kan het zicht blijvend doen verminderen. De kans hierop is erg klein, circa 1 geval per 2000 operaties.

Als u na een cataractoperatie merkt dat het zicht duidelijk minder wordt en het oog roder en pijnlijker, neem dan direct contact op met uw oogarts of diens waarnemer.

Bij circa 1 à 2 per 100 operaties loopt de operatie technisch moeizamer dan verwacht. In een aantal gevallen merkt u daar als patient niets van en herstelt het oog net zo voorspoedig als anders. In een aantal gevallen zal het herstel meer tijd vergen, maar het uiteindelijke gezichtsvermogen wel nog heel behoorlijk zijn. In een enkel geval lukt het niet alle lensresten te verwijderen of het kunstlensje direct te plaatsen tijdens de operatie. Heel af en toe moet er dan een tweede operatie aan het reeds geopereerde oog volgen.

Tijdelijke, meestal goed op oogdruppels en/of tabletten reagerende problemen na een operatie kunnen zijn: verhoogde oogdruk, of het ontstaan van vocht in het netvlies en hoornvlies (waardoor de gezichtsscherpte soms tijdelijk kan dalen). Meestal herstellen deze klachten voorspoedig. Nadat er een cataractoperatie is uitgevoerd, is het risico op het ontstaan van een netvliesloslating toegenomen.

Voorbodes en verschijnselen van een netvliesloslating kúnnen zijn: het optreden van lichtflitsen, het gaan zien van bewegende vlekken of toenemende uitval van het gezichtsveld. Lang niet altijd zal er bij deze symptomen overigens ook echt een netvliesloslating aan de hand zijn, maar u wordt wel verzocht contact op te nemen met uw oogarts of diens waarnemer.

Nastaar

Het is mogelijk dat u na maanden tot jaren nastaar krijgt. De klachten van nastaar zijn te vergelijken met die van cataract. Hiervoor is een eenvoudige laserbehandeling afdoende.

Wat te doen bij klachten

Als het geopereerde oog pijnlijk wordt en/of u gaat slechter zien, dan moet u altijd telefonisch contact opnemen met de polikliniek.

Ook met vragen kunt u hier terecht van 08:15 uur tot 16:30 uur.

Telefoonnummer overdag

T 010-297 53 80

Buiten kantooruren kunt u voor bovenstaande klachten contact opnemen met telefoonnummer:

T 010-297 50 00

Deze folder is tot stand gekomen met dank aan het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap (NOG), www.oogheekunde.org

Instructie oogdruppelen

1. Was uw handen met water en zeep en maak goed droog.

2. Houd het flesje druppels vast alsof u een pen vast heeft.

3. Trek met de vingers van uw andere hand aan uw ooglid zodat u een gootje krijgt en buig uw hoofd achterover.

4. Kijk met beide ogen naar boven. Houd het flesje boven uw oog, steun als u dat fijn vindt op uw andere hand. Raak hierbij de oogleden of de wimpers niet met het flesje aan.

5. Knijp lichtjes in het flesje en laat een druppel in het gootje vallen. Sluit hierna uw oog zonder te knijpen. Buig uw hoofd recht.

6. Druk met uw wijsvinger gedurende een minuut zachtjes op uw traanbuis. Dit is het bobbeltje aan de neuskant van uw oog. Zo voorkomt u bijwerkingen.

7. Was uw handen weer met water en zeep en maak ze goed droog. Sluit daarna het oogdruppel flesje. Het kan zijn dat u na het druppelen even wazig ziet.

Let op: In deze folder staat informatie die belangrijk is voor u. Heeft u moeite met de Nederlandse taal? Lees deze folder dan samen met iemand die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

Please note: This leaflet contains information that is important for you. If you have trouble understanding the Dutch language, you should read this leaflet together with someone who can explain the information or translate it for you.

Dikkat: Bu broşür sizin için önemli bilgiler içerir. Hollandaca okumakta zorlanıyor musunuz? O zaman broşürü bilgileri sizin için çeviren ya da açıklayan biriyle okuyun.

Uwaga: Ta ulotka zawiera ważne dla Ciebie informacje. Masz trudności ze zrozumieniem języka holenderskiego? Przeczytaj tę ulotkę razem z kimś, kto przetłumaczy jej treść lub będzie w stanie wyjaśnić zawarte w niej informacje.

انتبه: هناك معلومات مهمة بالنسبة لك في هذا المنشور. هل تواجه صعوبة في اللغة الهولندية؟ اقرأ إذن هذا المنشور مع شخص آخر يترجم أو يشرح لك المعلومات.